

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice

MUZICĂ ȘI MIȘCARE

Mirela Rizea Marinescu • Mihaela Predoiu

Ana Motora-Ionescu

Clasa a III-a

semestrul
al II-lea

Editura INTUITEXT

intuitext
grup SOFTWIN

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice.

Manualul școlar a fost aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 3052 din 12.01.2016, în urma evaluării, și este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 din 02.12.2014.

MUZICĂ ȘI MIȘCARE

Mirela Rizea Marinescu • Mihaela Predoiu

Ana Motora-Ionescu

Clasa a III-a

Disciplina: **Muzică și mișcare**

Clasa: **a III-a, semestrul al II-lea**

Tipul programei școlare: **Muzică și mișcare, clasele a III-a – a IV-a**

Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu **Programa școlară**

aprobată prin OMEN nr. 5003/ 02.12.2014, Anexa nr. 2

Număr de pagini/volum: **56**

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE						
Anul	Numele elevului	Clasa	Școala	An școlar	Starea manualului*	
					la primire	la returnare
1						
2						
3						
4						

*Starea manualului se înscrie folosind termenii: *nou, bun, îngrijit, nesatisfăcător, deteriorat.*

Cadrele didactice vor controla dacă numele elevului este scris corect. Elevii nu trebuie să facă niciun fel de însemnări pe manual.

Copyright © 2016 – Editura INTUITEXT

Toate drepturile rezervate Editurii INTUITEXT.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a Editurii INTUITEXT.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Rizea-Marinescu, Mirela

Muzică și mișcare, clasa a III-a: manual/ Mirela Rizea Marinescu,

Mihaela Predoiu, Ana Motora-Ionescu (postum). – București:

Intuitext, 2016

2 vol.

ISBN 978-606-8681-29-0

Semestrul 2. – 2016. – ISBN 978-606-8681-27-6

I. Predoiu, Mihaela

II. Motora-Ionescu, Ana

371.671:78:373.3

Editura INTUITEXT

București, b-dul Dimitrie

Pompeiu nr. 10A,

Clădirea Conect 1, etaj 1,

zona A, biroul nr. 2, sector 2

Departamentul vânzări:

Telefon: 0372.156.300

Fax: 021.233.07.63

vanzari@intuitext.ro

www.intuitext.ro

Referenți:

Conf. univ. dr. Dragoș Călin – Universitatea Națională de Muzică București

Prof. dr. Ștefan Popescu – Colegiul Național de Muzică „George Enescu” București

IMNUL DE STAT AL ROMÂNIEI

DEȘTEAPTĂ-TE, ROMÂNE!

Versurile: Andrei Mureșan

Muzica: după Anton Pann și Gheorghe Ucenescu

Maestoso

1. Deș - teap - tă-te, ro - mâ - ne, din som - nul cel de moar - te, În
2. A - cum ori nici - o - da - tă să dăm do-vezi la lu - me Că-n
3. Pri - viți, mă-re - țe um - bre, Mi - hai, Ște-fan, Cor - vi - ne, Ro -
4. Pre - oți, cu cru-ce-n frun - te! Căci oas - tea e creș - ti - nă, De -

ca - re te-a - dăn - ci - ră bar - ba - rii de ti - rani, bar - ba - rii de ti -
as - te mâni mai cur-ge un sân - ge de ro - man, un sân - ge de ro -
mâ - na na - ți - u - ne, ai voș - tri stră - ne - poți, ai voș - tri stră - ne -
vi - za-i li - ber - ta - te și sco - pul ei prea sfânt, și sco - pul ei prea -

rani! A - cum ori nici - o - da - tă cro - ieș - te-ți al - tă soar - te, La
man, Și că-n a noas-tre piep - turi păs - trăm cu fa - lă-un nu - me Tri -
poți, Cu bra - țe - le ar - ma - te, cu fo - cul vos - tru-n vi - ne, „Vi -
sfânt. Mu - rim mai bi - ne-n lup - tă, cu glo - ri - e de - pli - nă, De -

ca - re să se-n - chi - ne și cru - zii tăi duș - mani, și
um - fă-tor în lup - te, un nu - me de Tra - ian, un
a - ță-n li - ber - ta - te ori moar - te!” stri - gă toți, „ori
cât să fim sclavi ia - răși în ve - chiul nost' pă - mânt, în

cru - zii tăi duș - mani! A - mani!
nu - me de Tra - ian! Și ian!
moar - te!” stri - gă toți. Cu toți.
ve - chiul nost' pă - mânt! Mu - mânt!

Cuprins

Deșteaptă-te, române!	3
Prietenii mei, Mara și Radu	6

4 Armonia sunetelor

Competențe:

1.2 Sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete, în audierea unor fragmente muzicale;

1.3 Corelarea înălțimilor de note cu notația muzicală;

2.2 Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în însușirea unor cântece.

Înălțimea sunetelor muzicale.....	8
Prietenii cântăreți.....	8
Ceartă mare.....	10
Portativul și cheia SOL	13
Sunetul și nota SOL	15
Pe-o crenguță de alun	16
Bună dimineața	17
Sunetul și nota MI	18
Chemarea cucului.....	19
Cucule, cuculețule	19
Gâză, gâză mică	20
Melc, melc, codobelc	20
Sunetul și nota LA	21
Clopoțelul	22
Stă la geam o păsărică.....	23
Sunetul și nota DO1	24
Dirijorul Do	25
Dormi ușor.....	26
Sunetul și nota RE	27
Doi prieteni.....	28
Ursulețul Martinică	28
De ziua mamei	29
Sunetul și nota FA	30
Cântecul notei Fa.....	31
Fluturaș.....	32
Sunetul și nota DO2.....	33
Mișcă vântul frunzele	34
Primăvara a sosit	34
Cu mingea.....	35
Ghicitoare	35
Cucu cântă fericit.....	35
Sunetul și nota SI	36
Greierușul	37
Iepuraș, drăgălaș	37
Spune, cum se cheamă floarea.....	38
Evaluare	39
Lectură facultativă – Sunete melodioase: Fluierașul	40

5 Limbajul muzicii.....

Competențe:

1.1 Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe.

Timbrul.....	42
Albina.....	42
Jocul ploii.....	43
Nuanțele	44
Ca soldații	44
Lui, lui, lui.....	45
Melodie	45
Ecoul	46
Legătura dintre strofă și refren	47
Învățătoarea	47
Bondarul	48
Recapitulare.....	49
Barza.....	49
Glasul florilor	49
Cocoșelul	50
Evaluare	51
Joc.....	51
Lectură facultativă – Călătorie în lumea viorii	52
Vioara	53

Mini-spectacol muzical.....

Gama DO – scenetă muzicală.....	54
Cântecul gamei.....	56

- ★ – Imagine cu sau fără sunet în manualul digital
- ★ – Film sau animație în manualul digital
- ★ – Activitate interactivă în manualul digital

Prietenii mei

Mara

Radu

ARMONIA SUNETELOR 4

Vei audia și interpreta cântece, respectiv fragmente muzicale pentru:

- a identifica sunetele joase, mijlocii, înalte;
- a arăta cum urcă și coboară linia melodică;
- a imita sunete din natură.

1.2

Vei descoperi:

- noțiunea de portativ și cheia SOL;
- scrierea și intonarea notelor DO1, RE, MI, FA, SOL, LA, SI, DO2.

1.3

Vei exersa citirea și intonarea sunetelor:

- din fragmente de melodii cunoscute;
- din melodii simple cântate în colectiv, în mici grupuri, individual sau în ștafetă.

2.2

Înălțimea sunetelor muzicale

Radu și Mara adoră animalele, de aceea interpretează cu plăcere toate cântecele care vorbesc despre viețuitoare. Tu știi vreunul? Învăță cântecul de mai jos și adaugă-l în repertoriul tău de piese muzicale despre animale!

Prieteni cântăreți

- după auz -

Muzica și versurile: Ana Motora-Ionescu

Sus, pe ră-mu - re - le, Cip, ci - rip, ci - rip, Cântă pă - să - re - le:
Cip, ci - rip, ci - rip. Jos, în co - drul ver - de, Ur - șii - n gla - sul lor
Mor - mă - ie în - tru - na: Mor, mor, mor. Cu - cu, cu - cu,
Cip, ci - rip, ci - rip, Cu - cu, cu - cu, Mor, mor, mor.

- Ce sunete emise de viețuitoare sunt în textul cântecului de mai sus? Ție ce sunete din mediul înconjurător îți plac? Imită-le!

★ REȚINE!

Într-o melodie, **sunetele** urcă și coboară.

Ele pot fi de înălțimi diferite:

- sunete joase (groase);
- sunete înalte (subțiri);
- sunete mijlocii (nici înalte, nici joase).

★ **Cip-cirip!**
Sunete înalte sau subțiri

Cu-cu!
Sunete mijlocii

Mor-mor-mor!
Sunete joase sau groase

VOCABULAR

melodie = înlănțuire plăcută de sunete muzicale care au înălțimi diferite

MISIUNE MUZICALĂ

1 Joc – Prietenii cântăreți

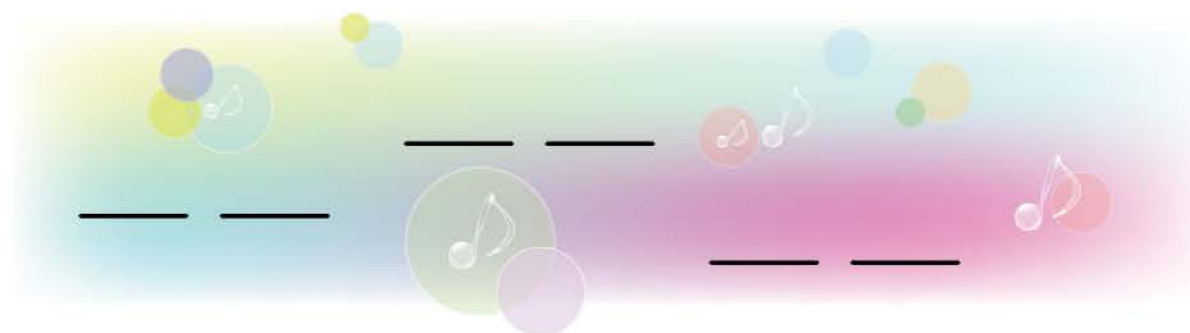
Lucrează în grup. Împărțiți-vă în trei grupe: Vrabăuțele, Cucii și Urșii.

Respectați indicațiile de mai jos și distrați-vă în timp ce imitați glasul viețuitoarei reprezentative pentru grupa din care faceți parte.

- Ciripiți ca vrăbiuțele, ridicând brațele.
- Cântați cum cântă cucul, ducând brațele mai jos, drept înainte.
- Mormăiți precum ursul, coborând brațele.

- ★ 2 Transcrie liniile de mai jos și completează silabele: „cip-cirip”, „mor-mor”, „cu-cu”, acolo unde se potrivesc.

★ 3 Joc – Tobe și clopoței

Lucrează în grup. Împărțiți-vă în două grupe: Grupa clopoțelilor și Grupa tobelor. Interpretați piesa muzicală „Prieteni cântăreți”, sunând din clopoței pe sunetele înalte și bătând la tobe pe sunetele joase.

- ★ 4 Unde auzim în natură sunete înalte sau joase?
Transcrie propozițiile de mai jos, completând spațiile libere.

- Un avion, un rinocer, un elefant produc sunete
- Un șoarece, o pasăre, un fluiet produc sunete
- Copiii și femeile au, în general, voci, iar bărbații voci

ȘTIAȚI CĂ...

- În natură, tot ce vibrează și mișcă produce un sunet. Urechea transmite creierului un semnal pe care noi îl interpretăm ca și cum ar fi un **sunet**.
- În jurul nostru, există sunete plăcute auzului și sunete neplăcute acestuia, numite și zgomote.

5 Joc – Scărița muzicală

Urmărește scărița sunetelor de mai jos pentru a vedea cum urcă și coboară melodia din cântecul pe care tocmai l-ai învățat. În timp ce intonezi piesa muzicală „Prietenii cântăreți”, arată cu mâinile mersul melodic întâlnit.

Prietenii cântăreți

★

sus pe ră-mu-re - le
cip ci-rip ci-rip
cân-tă să-re - le
cip ci-rip ci-rip

★

jos: în co-drul ver-de ur-sii-n sul-gla lor mor-mă-ie în-tru-na mor-mor-mor

★

cu-cu-cu
cip ci-rip ci-rip
cu-cu-cu mor-mor-mor

★ 6 Interpretează „Ceartă mare”, arătând cu mâinile cum urcă și coboară sunetele din acest cântec. Apoi, desenează o scăriță muzicală prin care să reprezinți mersul melodiei de mai jos.

Ceartă mare

- după auz -

Muzica și versurile: Mirela Rizea Marinescu

1. Cear-tă ma-re-n-tre ur-zici, Nu a-puci ni-mic să zici Ți - pă, ur - lă, se ur - zi - că,
2. Au fă-cut a - tă - ta caz Că sunt verzi de la ne-caz. În bu - că - tă - ri - e - a - cum, ...

Nu știu lu - mea ce - o să zi - că... Ur - zi - cu - ța cea bă - tră - nă Nu se la - să la cea ju - nă.
Nu e li - niș - te nici - cum... Le-am bă - gat în a - pă fiar - tă Să le în - tre - rup din cear - tă.

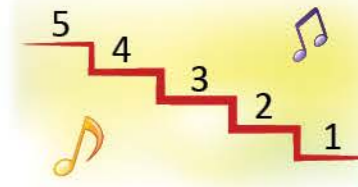
E a - șa de ar - ță - goa - să! Ea se cre - de mai fru - moa - să.
Chiar de nu mai sunt fru - moa - se, E - le sunt foar - te gus - toa - se!

7 Joc – Numărători muzicale

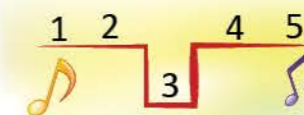
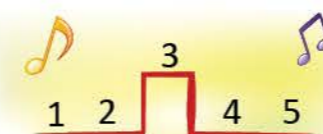
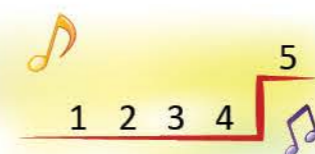
★ Numără până la cinci, cântând din ce în ce mai sus:

★ Numără de la cinci, cântând din ce în ce mai jos:

• Numără până la cinci, respectând înălțimea de pe scară a fiecărei cifre:

8 Joc – Deschide urechea bine!

Lucrează în perechi. Alege un coleg care să reprezinte pe o scăriță dacă cifrele de la 1 la 5, pe care le vei cânta urcă, rămân pe loc sau coboară.

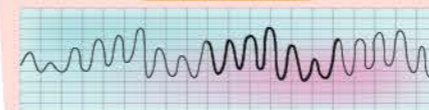
- Numără până la cinci, intonând cifrele pe înălțimea dorită.
- Pentru mai mult amuzament, puteți face schimb de rol.

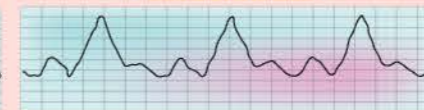
ȘTIAȚI CĂ...

- Pe măsură ce oamenii înaintază în vârstă, posibilitatea de a recepționa **sunetele înalte** scade.
- Atunci când le aud, câinii sunt deranjați de sunetele înalte.
- În funcție de înălțime, vibrațiile sunetelor au forme diferite.

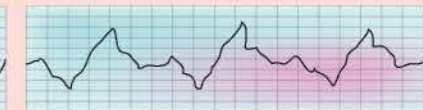
Sunet fluier

Sunet soprană

Sunet pian

- ★● Observă imaginea alăturată. Descoperă ce sunet emite Mara, în funcție de cum deschide gura.

- ★● Cum sună vocea ta: subțire, mediu sau gros? Cântă o piesă muzicală preferată și înregistrează-te! Ascultă înregistrarea. Cum ți se pare vocea ta? Dacă este diferită de cea pe care o cunoști tu, acest lucru se întâmplă pentru că noi nu ne auzim niciodată vocea așa cum o aud cei din jur. Ei percep doar o parte din vocea noastră și anume, sunetele pe care le emitem pe gură, în timp ce noi auzim și sunetul care se transmite către oasele craniului, direct la ureche.

- ★● Ce deosebește sunetele înalte de cele joase?

Ia o bucată lungă de elastic, întinde-o și ciupește-o. Observă ce se întâmplă. Fă același lucru cu o bucată scurtă de elastic. Ai observat că înălțimea sunetului depinde de numărul de vibrații?

- ★● Cum poți modifica înălțimea sunetului?

Ia o sticlă goală. Suflă cu putere peste gura sticlei. Ce observi?

Coloana de aer din sticlă va începe să vibreze și se va forma un sunet.

Toarnă în sticlă puțină apă, apoi suflă din nou.

Ascultă sunetul obținut.

Pentru a produce sunete variate, ia mai multe sticle și pune cantități diferite de apă.

Ce se întâmplă cu sunetul când a crescut cantitatea de apă?

- ★● Ce se întâmplă când sunetele sunt puternice?

Observă experimentul din manualul digital.

Muzică și mișcare

Mara și Radu fac un exercițiu de imaginație. Pentru Mara, firele de telegraf sau trecerea de pietoni par a forma un portativ. Pentru Radu, păsările sau trecătorii par a fi note muzicale. Tu cu ce ai asemăna portativul sau notele muzicale?

REȚINE!

- ★ Portativul este un grup de cinci linii drepte, orizontale și egal distanțate între ele.

Linii și **spațiile** portativului se numără de jos în sus, ca treptele unei scări.

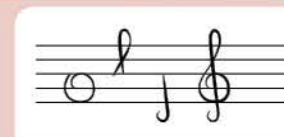
Pe portativ se scriu **note muzicale**.

Notele muzicale sunt așezate pe liniile și pe spațiile portativului. Ele sunt reprezentarea grafică a sunetelor muzicale și arată înălțimea lor.

- ★ **Cheia SOL** reprezintă un semn grafic care se scrie la începutul portativului.

Cheia SOL este formată dintr-un *melc*, o *fundiță* și un *bastonaș*.

Știi? Așa cum firele de telegraf sunt susținute de stâlpul de telegraf, la fel și notele muzicale...

... sunt *susținute* la începutul portativului de către cheia SOL.

MISIUNE MUZICALĂ

- 1 Numerotează pe caietul de muzică liniile, apoi spațiile unui portativ.
 - Câte note muzicale se pot scrie pe liniile portativului? Dar pe spațiile acestuia?

2 **Joc** – Găsește-ți loc pe portativ

Lucrează în grup. Pe parchetul clasei, de la un capăt la altul, așază alături de colegii tăi cinci fâșii de pânză ca să construiești un portativ. După ce v-ați făcut propriul portativ în clasă, este timpul să intrați în rolul notelor muzicale și al cheii SOL. La semnalul profesorului, fiecare elev trebuie să își găsească loc pe portativ.

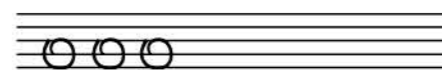

ȘTIAȚI CĂ...

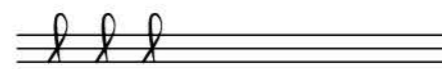
- Notele muzicale reprezintă pentru muzică ceea ce literele reprezintă pentru vorbire.

3 Scrie după model:

a) un rând cu melcișori;

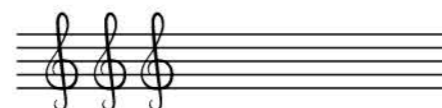
b) un rând cu fundițe;

c) un rând cu bastonașe;

d) un rând cu cheia SOL.

- 4 **Lucrează în grup.** Împărțiți-vă în patru grupe: *Artiștii*, *Matematicienii*, *Specialiștii în cuvinte*, *Arhitecții*. Fiecare grup trebuie să descrie portativul și cheia SOL, ținând cont de profesia care denumește grupul.

Ghici ghicitoarea mea: *Care cheie nu deschide nicio ușă?*

ATELIER DE CREAȚIE

- Realizează, printr-un desen sau colaj, portretul cheii SOL.

Sunetul și nota SOL

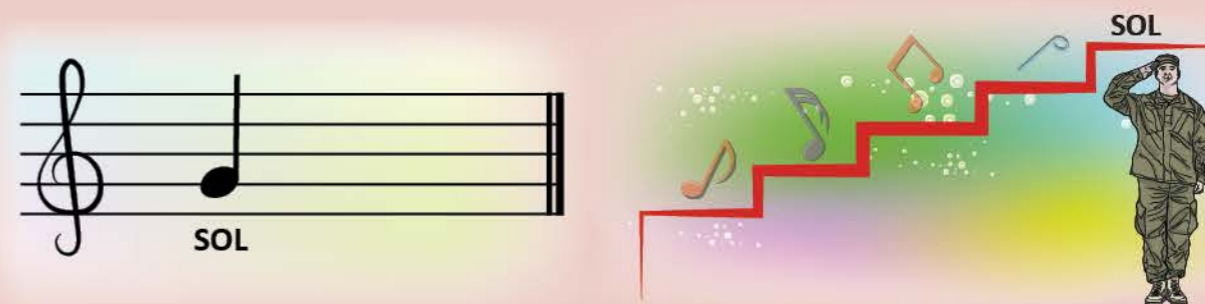
Mara a scris câteva versuri dedicate lui Radu. Citește-le, apoi repetă silaba scrisă cu majuscule.

Radu a primit odată
Un SOL-dat de ciocolată.
N-a-ndrăznit să îl mănânce –
L-a schimbat pe turtă dulce!

★ REȚINE!

Nota **SOL** se scrie pe a doua linie a portativului.
De pe aceeași linie cu nota SOL, pornește și punctul cheii SOL.

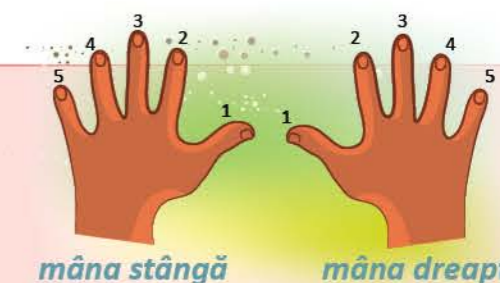
MISIUNE MUZICALĂ

- 1 Scrie un rând cu nota SOL. Nu uita să scrii cheia SOL la începutul portativului!
- 2 Alcătuieste trei propoziții în care „sol” să aibă înțelesuri diferite.
- 3 Cântă pe claviatură nota SOL.

★ ȘTIAȚI CĂ...

- Pianul și clavieta intră în categoria instrumentelor cu claviatură. La pian se cântă cu ambele mâini și cu toate cele cinci degete care sunt numerotate de la 1 la 5.

mâna stângă

mâna dreaptă

- ★4 Interpretează piesa muzicală de mai jos, însoțind cântarea cu elemente de percuție corporală.

Pe-o crenguță de alun

Muzica și versurile: Mirela Rizea Marinescu

Pe-o cren-gu - ță de a-lun, Do - uă vră-bi - u - țe Se dau hu - ța fre - do-nând

Cân - te - ce dră - gu - țe. Soa - re - le - a - u - riu pri - veș - te Su - râ - zând u - șor.

Ar vrea și el să co - boa - re Pe cren - gu - ța lor.

5 Joc - Fazan

Joacă-te „Fazan” alături de colegii tăi. Porniți de fiecare dată jocul de la un cuvânt care să înceapă cu SOL.

- 6 Interpretează, din nou, cântecul „Pe-o crenguță de alun”, înlocuind silabele cu „iu-te”, „pas”, respectiv „ra-ar”. Poți însoți cântarea cu elemente de percuție corporală. Reamintește-ți că sunetele muzicale pot fi mai scurte, medii sau mai lungi.

pas	iu-te	ra-ar
		
sunet mediu	sunete scurte	sunet lung

ATELIER DE CREAȚIE

Inspiră-te din versurile cântecului „Pe-o crenguță de alun” și realizează un desen. Alege un coleg care să dea un nume lucrării tale. Este potrivit acest nume pentru desenul tău?

- ★7 **Lucrează în grup.** Formează un cerc alături de colegii tăi. Interpretați cântecul de mai jos, însoțindu-vă cântarea de mișcări: când spuneți „Bună dimineața!” faceți o reverență, zâmbiți unii altora, apoi învârtiți-vă câte doi.

Bună dimineața!

- după auz -

Muzica și versurile: Mirela Rizea Marinescu

1. Bu - nă di - mi - nea - ța! Ve - sel îți zâm - besc, Bu - nă di - mi - nea - ța!
2. Bu - nă di - mi - nea - ța! Căr - ți - le - mi șop - tesc, Bu - nă di - mi - nea - ța!

Când te în - tâl - nesc. Bu - nă di - mi - nea - ța! Mâ - na ți - o în - tind,
Când le răs - fo - iesc. Bu - nă di - mi - nea - ța! A - cum sunt voi - nic,

Refrin

Bu - nă di - mi - nea - ța! Căci nu sunt ti - mid. 1.2. Fi - e - ca - re zi îmi pa - re
Nu - mai ur - su - le - țul A ră - mas pi - tic.

ca o sâr - bă - toa - re, Când sunt cu ai mei co - legi și doam - na - n - vă - ță - toa - re.

- 8 Reprezintă pe o scăriță muzicală cum urcă și coboară sunetele din cântecul „Bună dimineața!”. Scrie pe fiecare treaptă silabele corespunzătoare.

- 9 De câte ori ai întâlnit nota SOL în cântecul de mai sus?

- Împarte acest număr la 3, apoi adună la rezultat triplul lui 10 și vei afla câte cântece ai învățat până acum la muzică și mișcare.
- Scrie totul într-o singură operație matematică. Folosește-te și de parantezele rotunde.

Sunetul și nota MI

Mara și Radu au identificat pe portativul de mai jos o notă muzicală nouă. Citește silaba de sub prima notă muzicală care îți este necunoscută.

Pi - si - cu - ța mea mi - cu - ță S-a lo - vit la o lă - bu - ță.

★ REȚINE!

Nota MI se scrie pe prima linie a portativului.

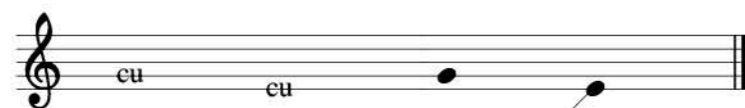
MISIUNE MUZICALĂ

1 Scrie un rând cu nota MI. Nu uita să scrii cheia SOL la începutul portativului!

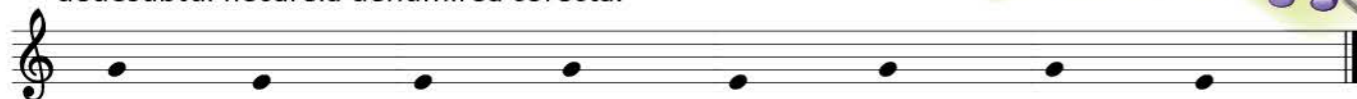
★ 2 Cântă pe claviatură notele SOL și MI.

3 Observă portativul de mai jos și imită cântecul cucului. Care notă muzicală indică un sunet mai jos?

★ 4 Copiază notele de pe portativul de mai jos și scrie dedesubtul fiecăreia denumirea corectă.

5 Joc – Ecou muzical

Lucrează în grup. Împărțiți-vă în două grupe: cea a fetelor, respectiv a băieților. În cântecul de mai jos, fetele vor cânta pe nota SOL, iar băieții pe nota MI.

Chemarea cucului

Cu - cu, cu - cu, cu - cu, SOL, MI, SOL, MI, SOL, MI.

6 Joc – Ștafeta muzicală

Intonează alături de colegii tăi exercițiul muzical de mai jos.

Fiecare dintre voi va cânta până la următorul semn de respirație reprezentat prin virgulă.

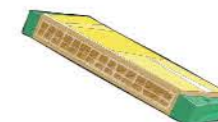
La semnul ☺ prelungiți sunetul.

★ 7 Interpretează cântecul „Cucule, cuculețule”, ducând brațele înainte pe nota SOL și puțin mai jos pe nota MI.

Cucule, cuculețule

Cu - cu,	cu - cu,	co - drul	su - nă.	Cu - cu!
Ne a -	du - ce	ves - te	bu - nă.	Cu - cu!
Co - drul	ve - sel	se tre -	zeș - te.	Cu - cu!
Cu - cu	cân - tă	și doi -	neș - te.	Cu - cu!
SOL, MI,	SOL, MI,	SOL, SOL,	MI, MI,	SOL, MI,
SOL, MI,	SOL, MI,	cân - tă	și co -	pi - ii.

8 **Lucrează în grup.** Alături de colegii tăi, interpretează din nou cântecul de mai sus, înlocuind silabele cu „pas”, respectiv „iu-te”. Însoțește-te în cântarea ta de ritmul unei jucării muzicale.

- ★9 Acompaniază-te cu o jucărie muzicală în interpretarea cântecului „Gâză, gâză mică”.

Gâză, gâză mică

Din folclorul copiilor

Gâ - ză, gâ - ză mi - că, Hai în tră - su - ri - că,
Să te duc pe lun - că, La ma - ma la mun - că,
Să-ți dau boa - be mul - te, Mul - te și mă - run - te.

ATELIER DE CREAȚIE

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi construiește o trăsurică pentru gâza din cântecul de mai sus. Folosiți-vă imaginația și realizați trăsurica cu diverse materiale din natură.

★10 Joc – Dirijorul Turbo

Alege alături de colegii tăi un dirijor. La sunetele mai înalte din cântecul „Melc, melc, codobelc”, dirijorul va ridica bagheta, iar la cele mai joase o va coborî. Fiți atenți la semnalul de început și respectați în interpretarea voastră indicațiile dirijorului.

Melc, melc, codobelc

Din folclorul copiilor

Melc, melc, co - do - belc, Scoa - te coar - ne bo - u - rești Și te du la bal - tă
Și bea a - pă cal - dă. Și te du la Du - nă - re Și bea a - pă tul - bu - re.
Și te su - ie pe buș - tean Și mă - nân - că le - uș - tean.

RECOMANDARE

- Vizionează desenele animate **Turbo**. Care este cel mai mare vis al melcului Turbo? Dar al tău? Ce faci pentru a-ți împlini visul?

Sunetul și nota LA

Mara și Radu s-au amuzat lecturând „Cartea cu Apolodor” de Gellu Naum.

Tu ai citit această carte? Ți-a plăcut? Ce părere ai despre Apolodor, pinguinul căruia îi era dor de frații săi din Labrador?

Un pin - gu - in din La - bra - dor Vrea să de - vi - nă cas - ca - dor.

★REȚINE!

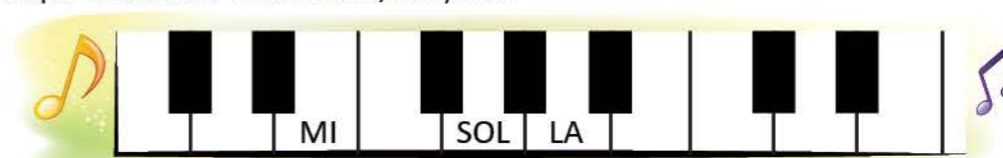
Nota **LA** se scrie pe al doilea spațiu al portativului.

Știi că instrumentele muzicale se pot acorda cu ajutorul **diapazonului**? Acesta este format dintr-o bară de oțel în formă de litera U și emite sunetul **LA** atunci când este lovit.

MISIUNE MUZICALĂ

- 1 Scrie un rând cu nota LA. Nu uita să scrii cheia SOL la începutul portativului!
- ★2 Cântă pe claviatură notele SOL, MI și LA.

ȘTIAȚI CĂ...

- În anumite zone ale țării, oamenii spun în loc de „a se spăla”, „a se la”.

- ★ **3 Lucrează în grup.** Alături de colegii tăi, cântă piesa muzicală de mai jos, sunând din clopoțel atunci când interpretați silabele corespunzătoare notei LA.

Clopoțelul

Clic, clic, clo - po - țe - lul Ve - sel a su - nat,
Su - nă de in - tra - re Ca să în - vă - țăm,
Har - nic, sprin - te - ne - lul Pe toți ne-a che - mat.
A - poi de ie - și - re Ca să ne ju - căm.

4 Joc – Ștafeta muzicală

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, interpretează în lanț exercițiul de intonație de mai jos. Fiecare dintre voi va trebui să cânte notele de pe un portativ. Reluați exercițiul până când toți copiii din clasă vor cânta. Amintiți-vă să prelungiți sunetul la semnul dinaintea virgulei și să respirați la virgulă.

- ★ **5 Lucrează în grup.** Intonează următorul exercițiu muzical. Apoi, desenează o scăriță prin care să reprezinti mersul melodiei cântate. Scrie pe fiecare treaptă a scăriței silabele corespunzătoare.

I - ne - luș, cer - ce - lus, Eu te voi gă - si a - cuș.

AUDIAZĂ!

- Concertul pentru vioară și orchestră în la minor de Antonio Vivaldi

ATELIER DE CREAȚIE

Realizează un desen în urma auditei concertului de mai sus și așază-l alături de cele ale colegilor tăi.

- ★ **6 Lucrează în grup.** Alături de colegii tăi interpretează cântecul „Stă la geam o păsărică”. De fiecare dată când intonați *Cip, cip, cip*, pocniți din degete. E distractiv, nu-i așa?

Stă la geam o păsărică

Din folclorul copiilor

1. Stă la geam o pă - să - ri - că, Cip, cip, cip! Și-o hră - neș - te
2. Vi - no, pă - să - ri - că mi - că, Cip, cip, cip! Să-ți dau boa - be
3. Pă - să - ri - ca-i mul - țu - meș - te, Cip, cip, cip! Și la geam îi
I - o - ni - că, Cip, cip, cip! Cip, cip, cip, cip, cip, cip, cip, cip, cip!
și pâi - ni - că, Cip, cip, cip! Cip, cip, cip, cip, cip, cip, cip, cip, cip!
ci - ri - peș - te, Cip, cip, cip! Cip, cip, cip, cip, cip, cip, cip, cip, cip!

- Ce alte cântece din folclorul copiilor mai știi?
- Citește notele din cântecul de mai sus.
- Ce notă se scrie pe prima linie de sub nota LA?

- ★ **7** Interpretează din nou cântecul de mai sus, înlocuind silabele inițiale cu „iu-te”, „pas”, respectiv „ra-ar”.

iu-te	pas	ra-ar
		
sunete scurte	sunet mediu	sunet lung

★ 8 Joc – Statuile muzicale

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, împărțiți-vă în trei grupe. Apoi, luați cu toții postura unor statui. Fiți cât mai creativi în alegerea poziției! Fiecare grupă va cânta câte o strofă a cântecului „Stă la geam o păsărică”, iar *Cip, cip, cip!* va fi cântat de către toți copiii. Atenție! Aveți voie să vă mișcați doar când cântați, apoi redeveniți statui.

Sunetul și nota DO1

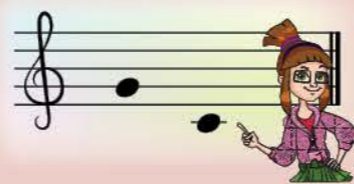

Radu merge adesea la pescuit cu tatăl său. Are experiență mai mult în laude pescărești decât în pești prinși de el. Mai nou, spune tuturor că a prins o doradă. Ha-ha-ha! Dorada nu trăiește la noi în țară. Tu știi unde întâlnim acest pește?

★ REȚINE!

Nota **DO1** se scrie pe o liniuță scurtă, suplimentară (ajutătoare), care se desenează sub portativ, la distanță de un spațiu față de prima linie a portativului. Nota **DO1** se află pe prima treaptă a scăriței notelor muzicale.

MISIUNE MUZICALĂ

1 Scrie un rând cu nota DO1. Nu uita să scrii la începutul portativului cheia SOL!

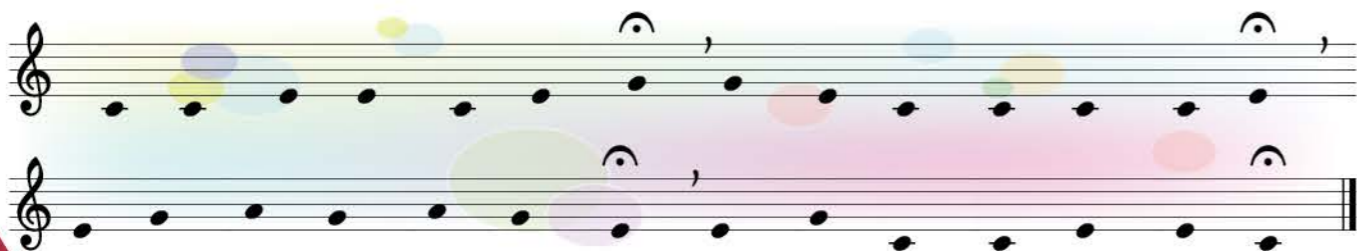
★ 2 Cântă pe claviatură notele DO1, MI, SOL, LA.

3 Scrie următoarele note muzicale: SOL, MI, DO1, LA, MI, SOL, DO1.

4 Joc – Ștafeta muzicală

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, cântă în lanț exercițiul de intonație de mai jos. Fiecare dintre voi va trebui să intoneze doar o singură notă. Reluați exercițiul până când toți copiii din clasă vor cânta. Amintiți-vă să prelungiți sunetul la semnul dinaintea virgulei.

★ 5 Joc – Dialogul sunetelor muzicale

Lucrează în grup. Împărțiți-vă în cinci grupe. Prima grupă joacă rolul povestitorului și cântă versurile în care nu apar denumirile notelor muzicale. Celelalte patru grupe reprezintă notele SOL, LA, MI, DO1 și vor răspunde povestitorului când le vine rândul, cântând doar versurile sau silabele în care apare denumirea fiecăreia.

Dirijorul Do

Muzica și versurile: Ana Motora - Ionescu

Su - ne - te - le toa - te cân - tă-n gla - sul lor.
 Și dis - ci - pli - na - te toa - te cân - tă-n cor.
 E - le se pre - zin - tă pe nu - me - le lor:
 Ia as - cul - tă gla - sul pă - să - re - le - lor!

În - tre e - le în - să DO e di - ri - jor.
 Fi - e - ca - re-as - cul - tă de DO di - ri - jor.
 SOL, SOL, LA, LA, SOL, MI, DO, DO, di - ri - jor.
 Ui - te că și e - le au un di - ri - jor.

6 Desenează o scăriță prin care să reprezinti mersul melodiei din „Dirijorul DO”. Scrie pe fiecare treaptă a scăriței silabele corespunzătoare.

7 Interpretează din nou cântecul de mai sus, înlocuind silabele cu „iu-te”, „pas”, respectiv „ra-ar”.

iu-te	pas	ra-ar
sunete scurte	sunet mediu	sunet lung

ATELIER DE CREAȚIE

Lucrează în perechi. Pornind de la versurile cântecului „Dirijorul DO”, realizează alături de un coleg un poster în care să-l prezentați pe dirijorul DO.

8 Joc – Hora notelor muzicale

Lucrează în grup. Formează un cerc alături de colegii tăi.

Cântați cu voieșie și dansați hora notelor muzicale pe melodia din cântecul „Dirijorul DO”. Faceți un pas în față, unul în spate, apoi un pas la stânga și altul la dreapta.

9 Interpretează „Dormi ușor”, arătând cu brațele cum urcă și coboară melodia.

Dormi ușor

Cri, cri, cri, pu - i - șor, Gre - ie - rași îți cân - tă,
 Cri, cri, cri, voi - ni - cel, Să crești ma - re, ma - re!

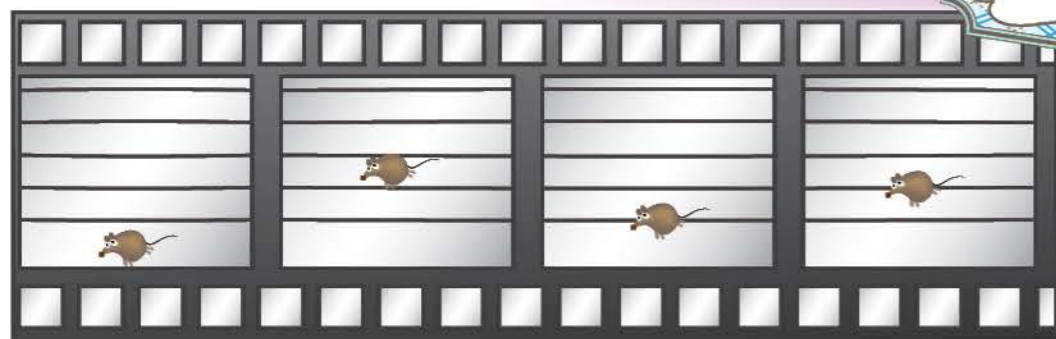
Cri, cri, cri, dormi u - șor, În cân - tări te-a - lin - tă.
 Cri, cri, cri, ste - jă - rel Lu - mi - nat de soa - re.

10 Muzica joacă un rol important în lumea filmului. Urmărește poziția șoricelului pe portativ și recunoaște nota ce îi corespunde în fiecare cadru. Continuă filmul început, desenând patru cadre cu un șoricel în locul altor note muzicale.

Meriți o diplomă de compozitor!

Acum, poți spune că ai compus o scurtă melodie.

Intonează-o și dă un nume compoziției tale.

Sunetul și nota RE

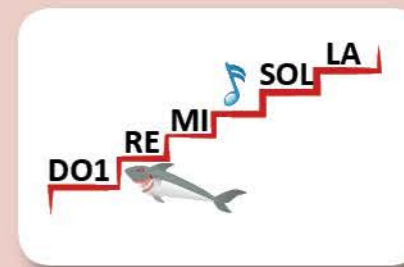
Lui Radu și Marei le plac jocurile de cuvinte. Pentru cuvântul „broască”, ei au găsit trei înțelesuri. Tu câte sensuri ale acestui cuvânt cunoști?

Sunt o broas - că re - nu - mi - tă Cu o vo - ce ră - gu - și - tă.

REȚINE!

Nota RE se scrie pe spațiul de sub portativ.

MISIUNE MUZICALĂ

1 Scrie un rând cu nota RE. Nu uita să scrii cheia SOL la începutul portativului!

2 Caută pe claviatură clapa care corespunde notei RE. Cântă această notă.

3 Joc – Ștafeta muzicală

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, cântă în lanț exercițiul de intonație de mai jos. Fiecare dintre voi va cânta sunetele până la următorul semn de respirație.

AUDIAZĂ!

• Bourrée din Suita pentru pian de George Enescu

★ 4 **Joc – Doi prieteni**

Lucrează în perechi. Alături de un coleg cântă piesa muzicală de mai jos. Unul dintre voi va fi rățoiul, iar celălalt cocoșul. Folosiți în interpretarea voastră elemente de percuție corporală sau instrumentală.

Doi prieteni

1. Sunt ră - țo - iul mac, mac, mac, Mac, mac, mac, mac, mac, mac, mac, mac.
2. Îm - pre - u - nă noi cân - tăm: Do, re, do, re, do, re, mi.

Cu co - co - șul mă îm - pac. Mac, mac, mac, mac, mac, mac, mac.
No - te - le să le - n - vă - țăm: Do, re, do, re, mi, re, do.

ATELIER DE CREAȚIE

Confecționează o mască de cocoș sau de rățoi. Vino cu ea la următoarea oră de muzică și mișcare și folosești-o pentru a interpreta rolul tău preferat din cântecul „Doi prieteni”. Cât de amuzant este!

★ 5 Interpretează piesa muzicală de mai jos, apoi desenează o scăriță prin care să reprezinti mersul melodiei.

Scrie pe fiecare treaptă a scăriței silabele corespunzătoare.

Ursulețul Martinică

Muzica și versurile: Ana Motora - Ionescu

1. Mar-ti - ni - că-i bu - cu - ros Că ști - e cân - ta fru - mos. Toa - tă zi - ua
2. A-n-vă - țat și no - te - le, Ști - e și du - ra - te - le, Ba - te tac - tul,

îi dă zor, Că e ma - re di - ri - jor: Mor, mor, mor, mor, mor, mor.
u - nu, doi Și pe no - te cân - t - a - poi: Do, re, do, do, re, do.

- Citește notele din piesa muzicală de mai sus. Ce notă se scrie pe prima linie după RE?

★ 6 **Joc – Dirijorul Martinică**

Lucrează în grup. Alături de colegi, alege un dirijor și cântați „Ursulețul Martinică”. Fiți atenți la bagheta dirijorului care trebuie să indice înălțimea sunetelor. Odată cu dirijorul, porniți și voi cântarea cu brațele sus pentru silabele corespunzătoare notei SOL, apoi mișcați brațele în funcție de înălțimea fiecărei note. Pentru a verifica dacă gesticulați corect, ajutați-vă de scărița muzicală pe care tocmai ați reprezentat cum urcă și coboară sunetele din cântec.

- ★ 7 Desenează o scară muzicală și aranjează pe ea, ținând cont de înălțimea sunetelor, următoarele note muzicale: SOL, LA, DO1, RE, MI. Cântă notele în ordinea în care le-ai așezat.

- ★ 8 Interpretează cu duioșie piesa muzicală de mai jos. Tu știi când sărbătorim Ziua femeii? Ce surpriză te-ai gândit să îi faci mamei tale de ziua ei?

De ziua mamei

- după auz -

Muzica și versurile: Ana Motora - Ionescu

Cu duioșie

Ma - mă dra - gă-i zi - ua ta, Drept u - ra - re voi plan - ta
O mlă - di - ță de ste - jar, Să îți creas - că ți - e - n dar,
Ca să-ți a - min - tești prin el Când e - ram eu mi - ti - tel.

PORTOFOLIU

- Scrie textele a cel puțin trei cântece dedicate mamei.
- Învăță melodia pieselor muzicale din listă.
- Desenează pentru fiecare cântec câte o imagine potrivită.

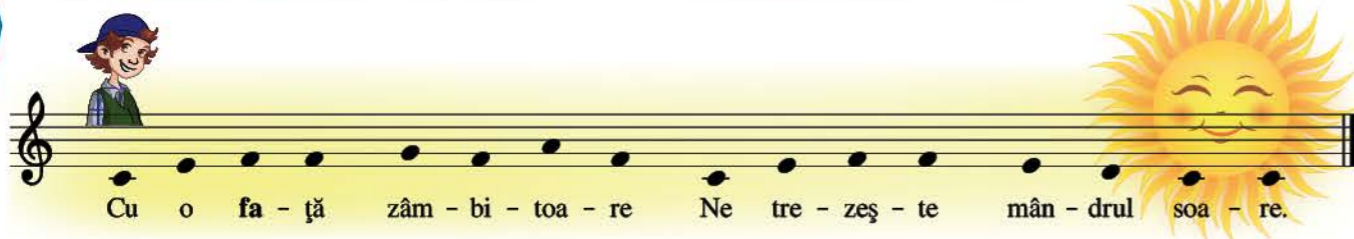
AUTOEVALUARE

Verifică dacă:

- ai scris cel puțin trei piese muzicale despre mama;
- știi să cânti cel puțin două melodii despre mama;
- ai realizat desene potrivite pentru fiecare cântec din listă.

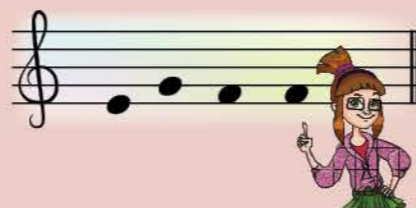
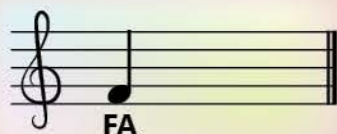
Sunetul și nota FA

Radu și Mara sunt fascinați de Univers. Tu știi că Soarele este o stea? Ce altceva mai știi despre Soare?

★ REȚINE!

Nota FA se scrie pe primul spațiu al portativului.

MISIUNE MUZICALĂ

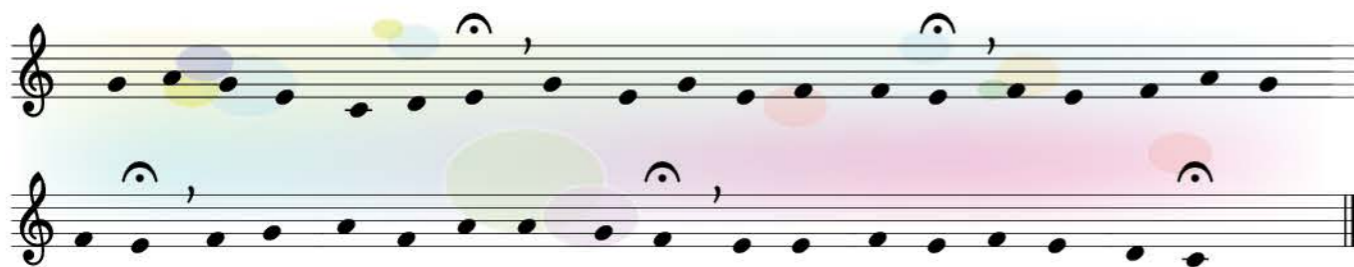
1 Scrie un rând cu nota FA. Nu uita să scrii cheia SOL la începutul portativului!

★ 2 Caută pe claviatură clapa care corespunde notei FA. Cântă această notă.

★ 3 **Joc – Ștafeta muzicală**

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, cântă în lanț exercițiul de intonație de mai jos. Fiecare dintre voi va intona sunetele până la următorul semn de respirație.

★ 4 Interpretează cântecul de mai jos, bătând din palme pe sunetul FA. Pentru restul notelor muzicale, bate în bancă cu degetul arătător.

Cântecul notei FA

1. As - tăzi în - vă - țăm un nou cân - te - cel.
 2. Ui - te no - ta FA, cân - tă su - net nou.
 3. În - tre MI, SOL, FA, bi - ne ai ve - nit!

Hai - deți să a - flăm no - te - le din el.
 Bun pri - e - ten, FA su - nă în e - cou.
 Nu te vom ui - ta, cu drag te-am pri - mit.

• Citește notele din piesa muzicală de mai sus. Ce notă se scrie pe următorul spațiu după FA?

5 Cântă din nou piesa muzicală de mai sus, înlocuind silabele cu „iu-te”, respectiv „ra-ar”.

iu-te	ra-ar
sunete scurte	sunet lung

6 Copiază exercițiul de mai jos și completează portativul cu notele lipsă, reprezentându-le ca pe celelalte:

★ 7 Cântă melodia de mai jos, apoi reprezintă pe o scăriță muzicală cum urcă și coboară sunetele din acest cântec. Scrie pe fiecare treaptă silabele potrivite.

Știu să cânt pe fa Că nu-i greu de fel
 Și, cân - tând a - șa, Fac un cân - te - cel.

★8 **Joc – Cine este mai sus decât mine?**

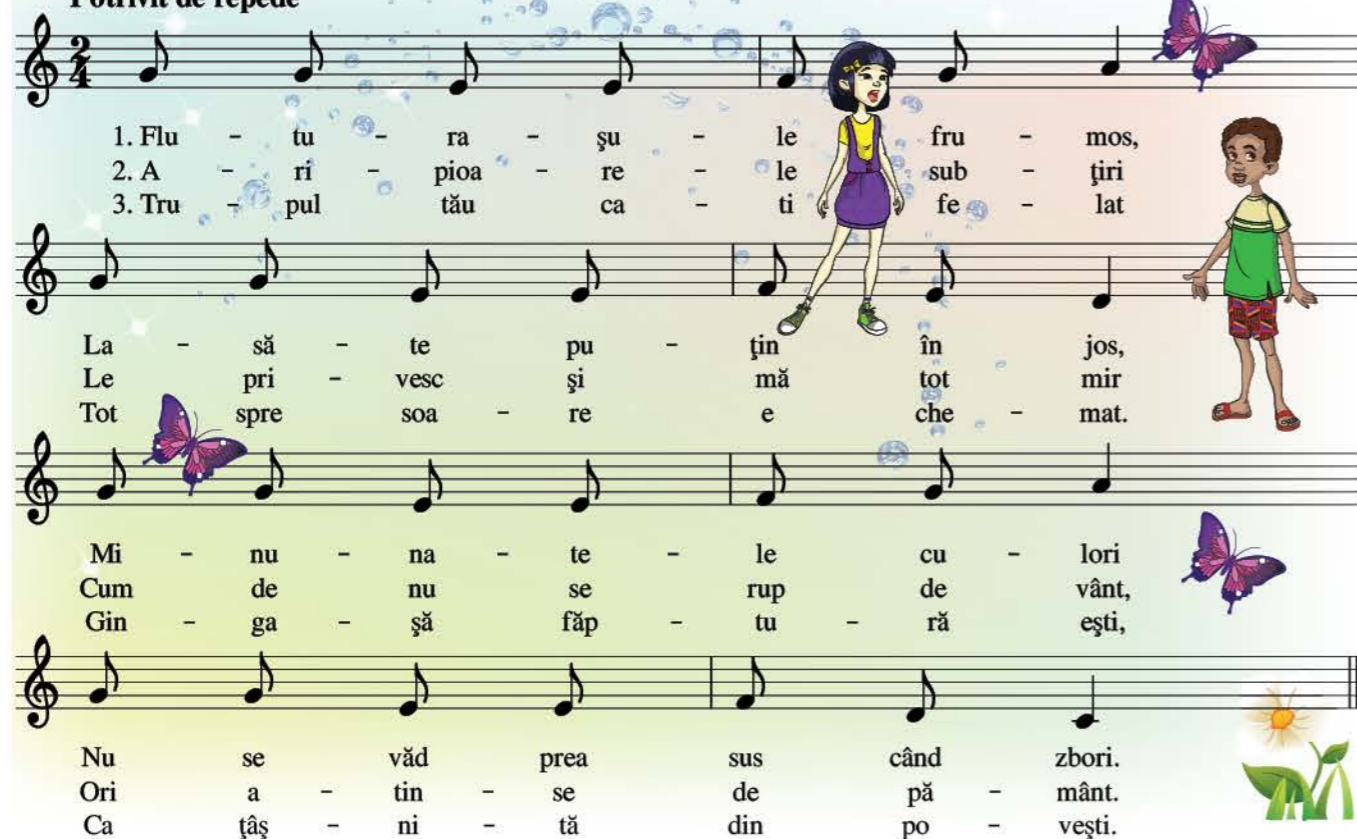
Lucrează în perechi. Imaginează-ți că ești o notă muzicală. Cântă denumirea ei. Alege un coleg care să intoneze notele poziționate pe scara muzicală mai sus decât cea de la care s-a pornit jocul. Este foarte distractiv!

★10 **Lucrează în grup.** Interpretează cântecul de mai jos, apoi desenează o scăriță prin care să reprezinți mersul melodiei intonate. Scrie pe fiecare treaptă a scăriței silabele corespunzătoare.

Fluturaș

Versuri: Mălina Cajal
Potrivit de repede

Muzica: Constantin Romașcanu

1. Flu - tu - ra - șu - le fru - mos,
2. A - ri - pioa - re - le sub - țiri
3. Tru - pul tău ca - ti fe - lat

La - să - te pu - țin în jos,
Le pri - vesc și mă în tot jos,
Tot spre soa - re e che - mat.

Mi - nu - na - te - le cu - lori
Cum de nu se rup de vânt,
Gin - ga - șă făp - tu - ră ești,

Nu se văd prea sus când zbori.
Ori a - tin - se de pă - mânt.
Ca țâș - ni - tă din po - vești.

VOCABULAR

gingaș = plăpând, firav, delicat, fin

făptură = ființă, vietate, creatură

ATELIER DE CREAȚIE

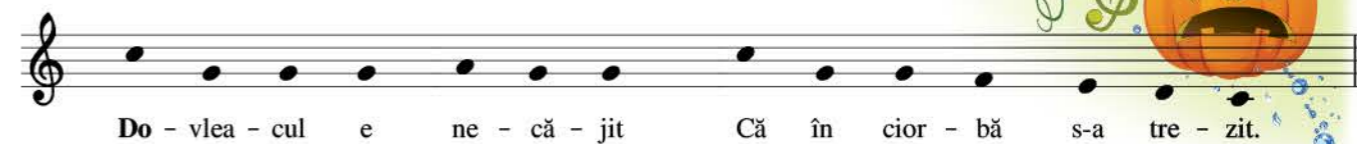
Confecționează aripi de fluturaș și adu-le la următoarea oră de muzică și mișcare. Alături de colegii tăi, interpretează cântecul de mai sus, imitând zborul unui fluture.

★9 **Joc – Cine este mai jos decât mine?**

Lucrează în perechi. Închipuiește-ți că ești o notă muzicală. Cântă denumirea ei. Alege un coleg care să intoneze notele poziționate pe scara muzicală mai jos decât cea de la care s-a pornit jocul. E amuzant, nu-i așa?

Sunetul și nota DO2

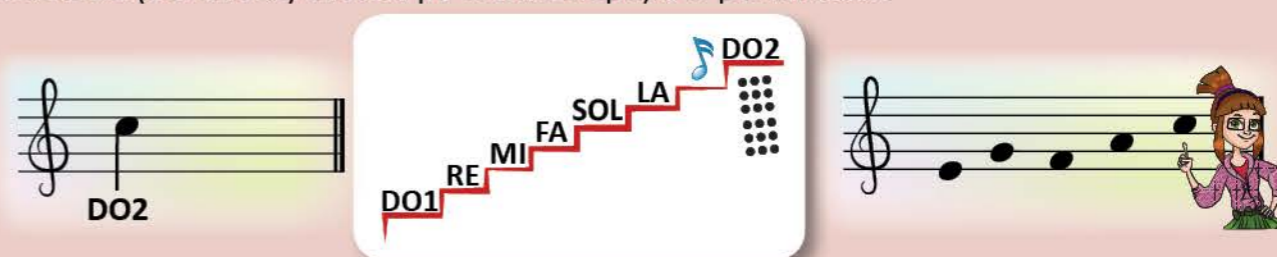
Lui Radu îi place plăcinta de dovleac, iar Mara a făcut din semințe de dovleac un colier pentru mama ei. Dacă ai avea un dovleac, ce ți-ai dori să faci cu el?

Do - vlea - cul e ne - că - jit Că în cior - bă s-a tre - zit.

★ **REȚINE!**

Nota DO2 (DO de sus) se scrie pe al treilea spațiu al portativului.

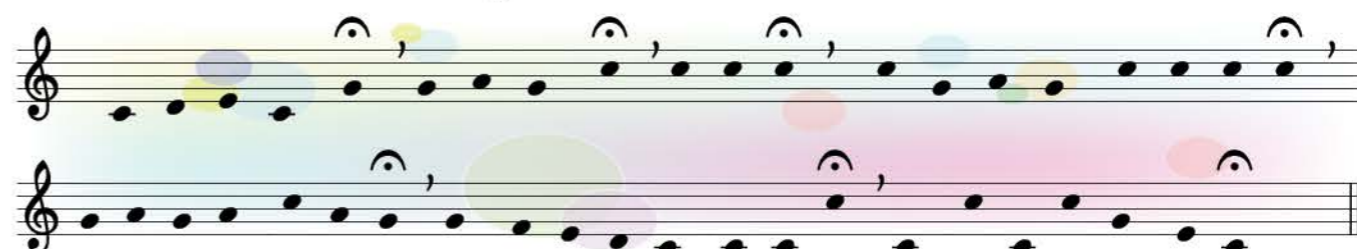
MISIUNE MUZICALĂ

- 1 Scrie un rând cu nota DO2. Nu uita să scrii cheia SOL la începutul portativului!
- ★2 Caută pe claviatură clapa care corespunde notei DO2. Cântă această notă.

★3 **Joc – Ștafeta muzicală**

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, cântă în lanț exercițiul de intonație de mai jos. Fiecare dintre voi va intona sunetele până la următorul semn de respirație. Nu uita să prelungești sunetul la semnul dinaintea virgulei.

- ★ **4 Lucrează în grup.** Interpretează cântecul „Mișcă vântul frunzele”, executând alături de colegii tăi mișcările sugerate de versurile melodiei. Arătați că ați observat nota DO2 în cântec, bătând din palme ori de câte ori o intonați.

Mișcă vântul frunzele

Muzica: Dimitrie Cuclin

Moderato

1. Miș - că vâ - tul frun - ze - le, În - vâr - teș - te mo - ri - le.
2. Ma - ma la plă - cin - te fa - ce, Iar bu - ni - ca lâ - nă toar - ce,
Rân - du - ni - ca pe sus zboa - ră, Iar eu trag zme - ul de sfoa - ră.
Mo - șul ta - ie lem - ne - le, Eu a - dun sur - ce - le - le.

- Citește notele din cântecul de mai sus. Care este diferența dintre DO1 și DO2?

- 5 Desenează o scară muzicală care să redea mersul melodiei de mai sus. Scrie apoi pe fiecare treaptă silabele potrivite.

- ★ **6 Lucrează în grup.** Interpretează cântecul de mai jos. Folosește o jucărie muzicală pentru a marca intonarea notei **DO2**. Cântă din nou, înlocuind silabele inițiale cu „iu-te”, respectiv „pas”.

Primăvara a sosit

Muzica: Nicolae Oancea

Repejor

1. Pri - mă - va - ra ia - răși a so - sit, Hai, co - pii, hai - deți la joc! Și câm -
2. Pă - să - re - le - le, ci - rip, în zbor, Hai, co - pii, hai - deți la joc! Ci - ri -
pi - a ia - răși a - n - ver - zit. Hai, co - pii, hai - deți la joc! Hai, cu ma - re
pesc, ci - rip în gla - sul lor. Hai, co - pii, hai - deți la joc! Să cân - tăm și
bu - cu - ri - e, Hai la joc! Să ju - căm ho - ra - n - cân - pi - e, Hai la joc!
noi ca e - le, Hai la joc! A - le noas - tre cân - te - ce - le, Hai la joc!

- 7 **Joc – Aruncă mingea**

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, împărțiți-vă în două grupe și așezați-vă pe două linii, față în față. Fiecare membru al unei grupe va avea o minge.

- Copiii din grupa care au mingi încep jocul. Aceștia vor cânta primul vers al cântecului de mai jos, apoi vor arunca mingea colegilor din față.
- A venit rândul acestora să continue cântecul și să arunce mingea.

Cu mingea

★

1. Cu mic, cu ma - re, hai, ve - seli să zbur - dăm!
2. Na țî - e, dă - mi mi - e, ui - te, ui - te - a - șa!
3. Hai - deți la joa - că, ză - pa - da s - a to - pit
4. Na țî - e, dă - mi mi - e, ui - te, ui - te - a - șa!
Cu min - gea noas - tră hai să ne ju - căm!
Hei, prin - de - o bi - ne, vezi de n - o scă - pa!
Și ghi - o - ce - lul ia - răși s - a tre - zit!
Hei, prin - de - o bi - ne, vezi de n - o scă - pa!

- 8 Cântă ghicitoarea muzicală de mai jos și găsește-i răspunsul.

Ghicitoare

1. Su - nă - n de - păr - ta - re, Tre - ce - n goa - na ma - re. U, u, u, u.
2. În tu - nel s - as - cun - de, Un e - cou răs - pun - de: U, u, u, u.

- ★ **9 Lucrează în grup.** Alături de colegii tăi, formează un cerc. Dansați folosind pașii de horă învățați, în timp ce cântați piesa muzicală de mai jos.

Cucu cântă fericit

Vioi

Râ - de cân - pul în - ver - zit, Hai, co - pii, să ne ju - căm! Cu - cu cân - tă fe - ri - cit,
Ve - seli hai să - l as - cul - tăm! Cu - cu, cu - cu a so - sit, Vă - i - le ră - su - nă,
Cu - cu cân - tă fe - ri - cit Cu voi îm - pre - u - nă.

Sunetul și nota SI

Radu și Mara sunt mari amatori de fotografii. Ei au o colecție numeroasă de poze din natură, iar fluturii ocupă un loc important. Ție îți place să faci fotografii?

★ REȚINE!

Nota **SI** se scrie pe a treia linie a portativului. Sunetul **SI** se intonează puțin mai jos decât **DO2**.

MISIUNE MUZICALĂ

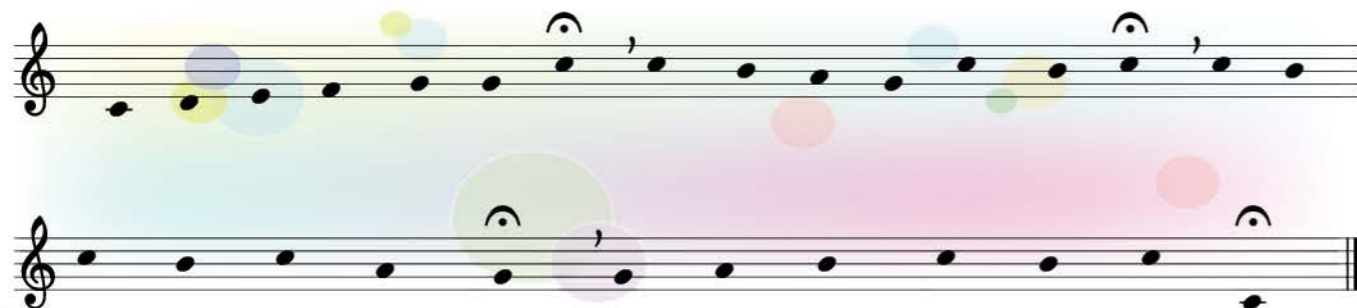
1 Scrie un rând cu nota SI. Nu uita să scrii la începutul portativului cheia SOL!

★ 2 Caută pe claviatură clapa care corespunde notei SI. Cântă această notă.

★ 3 **Joc – Ștafeta muzicală**

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, cântă în lanț exercițiul de intonație de mai jos. Fiecare dintre voi va intona sunetele până la următorul semn de respirație. Nu uita să prelungești sunetul la semnul dinaintea virgulei.

★ 4 **Lucrează în grup.** Alături de colegii tăi, interpretează cântecul de mai jos. Arătați că ați observat nota SI, bătând din palme ori de câte ori o intonați.

Greierușul

Muzica și versurile: Ana Motora - Ionescu

1. Cri, cri, cri, Cânt - tă-n fapt de sea - ră,
2. Cri, cri, cri, Cânt - tă din vi - oa - ră,
Cri, cri, cri, Mi - cul gre - ie - ruș.
Cri, cri, cri, Tra - ge din ar - cuș.

★ 5 Interpretează cântecul de mai jos, apoi desenează o scăriță prin care să reprezinți mersul melodiei intonate. Scrie pe fiecare treaptă a scăriței silabele corespunzătoare.

Iepuraș, drăgălaș

Din folclorul copiilor după Alexandru Voevidca

Repejor

1. Ie - pu - raș dră - gă - laș A fu - git pes - te i - maș
2. Dar Co - dău, câi - ne rău, L-a stâr - nit din cui - bul său.
Și s-a dus co - lo sus, În - tr-o tu - fă s-a as - cuns.
Și-a ple - cat spe - ri - at În cel co - dru-n - tu - ne - cat.

★ ATELIER DE CREAȚIE

Confectionează-ți urechi iepurești și interpretează cântecul „Iepuraș, drăgălaș” cu ele pe cap.

★ 6 **Joc – Unde-i locul meu?**

Lucrează în perechi. Alege un coleg alături de care să completezi tabelul alăturat cu următoarele note muzicale: SOL, MI, LA, RE, FA, DO2, SI. Amintiți-vă care note muzicale se scriu pe liniile portativului și care pe spațiile acestuia.

Note care se scriu pe liniile portativului	Note care se scriu pe spațiile portativului

7 Joc – Spune, cum se cheamă floarea?

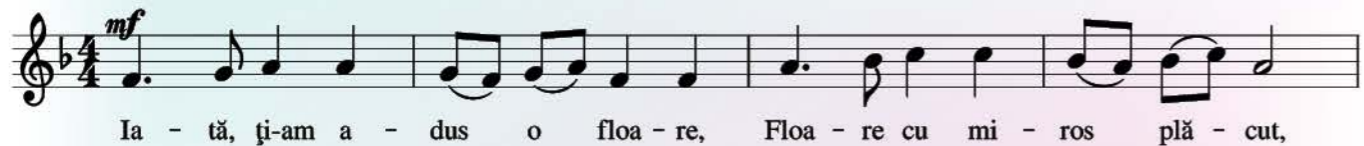
Lucrează în grup. Așezați-vă într-un cerc și alegeți un conducător de joc. Acesta leagă la ochi un coleg care va fi „copilul-ghicitor”. Pe catedră sunt așezate diferite flori.

Copiii din cerc interpretează cântecul de mai jos. Când ajungeți la versul „Spune, cum se cheamă floarea?”, conducătorul jocului îi dă „copilului-ghicitor” o floare pe care să o identifice după miros. Dacă floarea este recunoscută, copiii din cerc cântă: „Bravo, bravo, ai ghicit!”, iar dacă răspunsul este greșit, copiii din cerc cântă: „Rău ne pare, n-ai ghicit!”

Spune, cum se cheamă floarea?

- după auz -

Moderato

- Citește notele din piesa muzicală de mai sus. Ce notă se scrie pe linia dinaintea lui SI?

★ PROIECT MUZICAL – Cheia SOL și notele muzicale

- 8 Lucrează în grup.** Alături de colegii tăi, creează o bandă desenată prin care să illustrezi o poveste despre întâlnirea cheii SOL cu notele muzicale. **Atenție!** Orice bandă desenată are două părți: o parte scrisă (textul poate fi așezat în cerculețe, ovale, norișori) și o parte desenată. Acum, a venit momentul să cânti, alături de colegii tăi, povestea creată pe o melodie a unui cântec învățat până acum.

- 1 Care dintre obiectele de mai jos produc sunete muzicale?

- 2 Scrie ce fel de sunete emit vrăbiuțele, ursul sau cucul (joase, medii, înalte).

- 3 Cheia SOL se compune din următoarele semne grafice:
- a) un melc;
 - b) un dinozaur;
 - c) o fundiță;
 - d) un bastonaș.

- 4 Transcrie și unește variantele corecte:

Se scrie pe a treia linie a portativului.
Se scrie pe al doilea spațiu al portativului.
Se scrie pe prima linie a portativului.
Se scrie pe primul spațiu al portativului.
Se scrie pe primul spațiu de sub portativ.
Se scrie pe a doua linie a portativului.

SOL
MI
FA
SI
RE
LA

- 5 Desenează pe caiet o scară muzicală cu opt trepte și așază pe ea notele următoare: SOL, MI, DO1, LA, DO2, RE.

Cum te poți aprecia	1	2	3	4	5
Foarte bine	3 obiecte	3 sunete	3 semne grafice	6 variante	6 note
Bine	2 obiecte	2 sunete	2 semne grafice	4 variante	4 note
Suficient	1 obiect	1 sunet	1 semn grafic	2 variante	2 note

Sunete melodioase: Fluierașul

FLUIER

Ați văzut vreodată cioplindu-se un fluieraș din lemn de soc? Voi înșivă nu ați cojit niciodată o ramură de salcie, la început de primăvară, ca să faceți din coaja ei un fluieraș?

Pretutindeni unde sălciile pletoase înverzesc primăvara, unde înflorește socul sau înfrunzește alunul, copiii de vârsta voastră meșteresc cu briceagul, construindu-și fluierașe, care de care mai bune, pentru a se întrece, în cântare, cu ciripitul păsărelelor.

Se spune că în trecut, sunetul acestui instrument avea puteri miraculoase: făcea să crească vegetația, îmblânzea animalele, îndepărta răul. Astăzi, păstorii cântă la fluier ca să se relaxeze și să își liniștească turmele.

Construit din lemn de alun, de frasin, răchită de munte, cireș, prun ori paltin, **fluierul ciobănesc** este sub forma unui tub lung de 20-30 cm, cu cincisăse deschizături (găuri) și cu un dop în partea de sus a tubului. Fluierul este cunoscut sub diferite denumiri: fluier (în Oltenia și Dobrogea), fluieră (în Banat și în unele părți ale Transilvaniei), trișcă (în Moldova și Transilvania de Nord).

Fluierul produce sunete foarte subțiri. În țara noastră sunt mulți artiști populari care se întrec în măiestria cântatului din fluier, exprimând atât sentimente de tristețe, cât și de bucurie.

CAVAL

NAI

Un fluier mai mare, răspândit în Moldova, este **cavalul**. Prin alăturarea mai multor fluier de mărimi diferite, meșterii au construit un alt instrument muzical și anume, **naiul**.

Pentru a înțelege cât de frumos cântă copiii din fluier, construiți-vă și voi fluierașe din lemn de soc sau din coajă de salcie ori procurați-vă fluier din lemn de alun sau de frasin.

VOCABULAR

briceag = cuțitaș de buzunar

frasin, paltin, răchită = arbori

AUDIAZĂ!

- Piese *Ciocârlia*, *Ciobănaș cu 300 de oi* – interpretate la nai de Gheorghe Zamfir

RECOMANDARE

- Caută pe internet și vizionează filmul *Sunetul muzicii*. Va fi o încântare pentru urechea ta muzicală și vei recunoaște intonarea sunetelor pe care tocmai le-ai învățat.

LIMBAJUL MUZICII 5

Vei audia și vei cânta piese muzicale pentru a observa:

- diferențele dintre sunetele din natură și cele muzicale;
- aspectele ritmice și timbrale ale muzicii;
- expresivitatea cântecelor;
- diferența dintre strofă și refren.

1.1

Timbrul

Universul sonor este bogat și variat în sunete. Privește ilustrațiile de mai jos. Ce fel de sunete se aud în cazul fiecărei imagini?

REȚINE!

- Ceea ce noi auzim se numesc **sunete**. Acestea pot fi **sunete muzicale** sau **sunete din natură**.
- **Timbrul** este însușirea unui sunet care ne permite să-l deosebim de altele în funcție de sursa sonoră care l-a produs.
- **Timbrurile muzicale** pot fi clasificate în funcție de proveniența lor în **timbruri vocale** și **timbruri instrumentale**. Ele sunt atât de variate ca și o paletă de culori.

MISIUNE MUZICALĂ

- 1 Alege o mască prin care să îți exprimi sentimentele față de sunetele din fiecare imagine de mai sus.

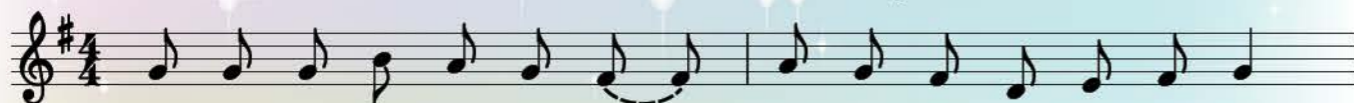
- 2 Interpretează cântecul de mai jos, folosindu-te de jucăria ta muzicală preferată atunci când intonezi „Zum, zum, zum”.

Albina

- după auz -

Muzica și versurile: Mirela Rizea Marinescu

1. O al - bi - nă cât pe - ta - la Prin gră - di - nă zbu - ra ieri,
2. Pe sub cer de floa - re nins Ea a - vea un zbor în - tins.

Se o - prea din floa - re - n floa - re, Cu - le - gea din greu po - len.
A - ri - pi - le ei pu - dra - te E - rau mici și par - fu - ma - te.

1. 2. Zum, zum, zum, zum, zum, zum, Am de lu - cru chiar a - cum.

- 3 Interpretează cântecul de mai jos, bătând cu degetele în bancă atunci când intonezi sunetul ploii.

Jocul ploii

- după auz -

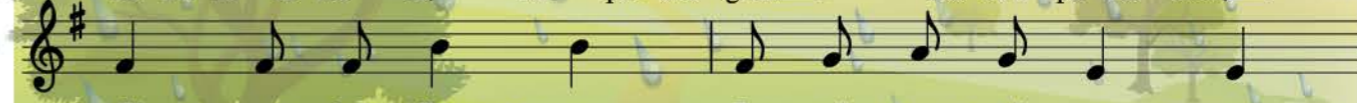
Muzica și versurile: Mirela Rizea Marinescu

1. Un pic de ploa - ie Pe o - braz se - n - doa - ie, Alt pic, mai breaz,
2. Pic, pic, pi - ti - cii Vin ca voi - ni - cii, Plo - uă mai ta - re

Fa - ce ma - re caz, Doi s - au o - prit, Ci - ne - ar fi ghi - cit?
Să mă fa - că ma - re, Un pic mai greu Joa - că - n pă - rul meu,

Să u - de - o floa - re Ca să creas - că ma - re.
Tot mi l - a u - dat Nu s - a să - tu - rat.

Refren
1. 2. Pic, pic, pic, Să cân - tăm un pic! Pic, pic, pic, Plo - uă câ - te - un pic.

- Pentru tine, sunetul ploii este plăcut auzului sau este enervant?
- Dă exemple de sunete plăcute, respectiv deranjante din natură.

AUDIAZĂ!

- *Muzica apelor* de Georg Friedrich Händel

- 4 **Joc** – Cine sunt?

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, alege un conducător de joc. Formați un cerc și interpretați cu ochii închiși cântecul de mai sus. Printr-o atingere pe umăr, conducătorul jocului alege un copil, care trebuie să intoneze un vers din cântecul „Jocul ploii”. Ceilalți vor încerca să ghicească, pe rând, cine a cântat. Primul copil care oferă răspunsul corect, devine la rândul său conducătorul jocului. Jocul se repetă până când toți copiii au interpretat cântecul.

- Ți-ai dat seama de fiecare dată ce coleg a cântat? Atunci, l-ai recunoscut după timbrul vocal.

- 5 Alcătuieste o propoziție în care cuvântul „timbru” să aibă alt înțeles decât cel muzical.

ȘTIAȚI CĂ...

- Fiecare persoană are un timbru vocal unic. Adică, fiecare voce umană este originală și nu poate fi reprodusă identic de niciun instrument muzical și nici de o altă voce umană.
- **Timbrul vocal** se referă la vocile umane. Acestea se împart în voci de copii și voci de adulți (voce de femeie și voce de bărbat).
- După sonoritate și materialul din care sunt construite, instrumentele muzicale au un timbru specific.

Nuanțele

Privește cu atenție imaginile de mai jos. Ce observi? Ce fac copiii? Cum vorbesc?

REȚINE!

- **Nuanțele** reprezintă gradul de tărie (intensitatea) cu care se intonează o melodie.
- Nuanțele provin din limba italiană. Cele mai cunoscute sunt:
forte (f) = tare **mezzo forte (mf)** = potrivit de tare
piano (p) = încet **mezzo piano (mp)** = potrivit de încet
- Fiecare piesă muzicală se interpretează cu anumite **nuanțe**, după cum cer melodia sau versurile cântecului.

MISIUNE MUZICALĂ

- ★ 1 Interpretează cântecul de mai jos, respectând nuanța precizată la începutul acestuia.

Ca soldații

Muzica și versurile: Elena Schmitzer

mf

1. Mer - gem toți în pas fru - mos, Ta, ta, ta, ta, ta, ta,
 2. Cum merg ei, mer - gem și noi, Ta, ta, ta, ta, ta, ta,

Ca sol - da - ții, drept, vo - ios, Ta, ta, ta, ta, ta, ta.
 Stân - gul, drep - tul, u - nu, doi, Ta, ta, ta, ta, ta, ta.

- ★ 2 Intonează exercițiul de mai jos, fiind atent la nuanțe.

p *mf* *f*

- ★ 3 Interpretează cântecul „Lui, lui, lui”, respectând indicațiile de nuanță.

Lui, lui, lui

Muzica și versurile: Ana Motora - Ionescu

p

1. Lui, lui, lui, lui, lui, Pu - iul ma - mei pu - i - șor,
 2. Lui, lui, lui, lui, lui, Lu - na s-a o - prit în prag,
 3. Lui, lui, lui, lui, lui, Ma - ma te va le - gă - na,

Lui, lui, lui, lui, lui, Dormi cu ma - ma, dormi u - șor.
 Lui, lui, lui, lui, lui, Dormi co - pi - lul ma - mei drag.
 Lui, lui, lui, lui, lui, Și u - șor îți va cân - ta.

- De ce crezi că un cântec de leagăn trebuie cântat *piano*?
- Ție ce cântec de leagăn îți cânta mama ta la culcare, atunci când erai mic? Ți-l mai aduci aminte? Cântă-l și colegilor tăi. Atenție la nuanțe!

- ★ 4 **Lucrează în grup.** Interpretează cântecul de mai jos, respectând nuanța indicată. Alături de colegii tăi, alege un copil care să fie dirijor. Arătați cu ajutorul brațelor înălțimea sunetelor.

Melodie

Muzica: Wolfgang Amadeus Mozart

p

Hai, co - pii, cân - tați în cor! As - cul - tați la di - ri - jor!

Vă dau to - nul de cân - ta - re, Dar să nu stri - gați prea ta - rel

mf *f* *p*

Vai de mi - ne! Ce-ați fă - cut? Mult prea ta - re-ați în - ce - put!

- ★ 5 **Lucrează în grup.** Împărțiți-vă în două grupe. Prima grupă va interpreta textul cântecului care nu reprezintă răspunsul de ecou, iar a doua grupă va fi „ecoul” care repetă ce s-a cântat înainte. Respectați indicațiile de nuanțe.

Ecoul

Moderato Melodie populară

1. Ieri am fost în - tr-o pă - du - re Și-am cân - tat vo - ios me - reu.
 2. În pă - du - rea în - ver - zi - tă Eu am răs, am răs me - reu,
 3. Ci - ne nu mă la - să - n pa - ce? Am stri - gat eu ne - că - jit;

p ecou *f* tare

Și-am cân - tat vo - ios me - reu; Dar un glas din de - păr - ta - re
 Eu am răs, am răs me - reu, Dar un glas din de - păr - ta - re
 Am stri - gat eu ne - că - jit; Dar un glas din de - păr - ta - re

p ecou

Mi-a răs - puns la cân - tul meu. Mi-a răs - puns la cân - tul meu.
 Mi-a răs - puns la râ - sul meu. Mi-a răs - puns la râ - sul meu.
 Îmi răs - pun - de tot răs - tit. Îmi răs - pun - de tot răs - tit.

Refren *f* tare *p* ecou

1.2.3. La, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, La, la, la, la, la, la,

f tare *p* ecou

La, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, La, la, la, la, la, la.

ȘTIAȚI CĂ...

- **Ecoul** este produs de undele sonore atunci când acestea întâlnesc un obstacol, precum zidurile groase.
- Emițând sunete și ascultând ecoul acestora, animalele sunt capabile de a găsi prada, a ocoli obstacole și de a naviga fără a folosi vederea. Măcăitul raței nu produce ecou.
- Termenul de **nuanțe** exista și în pictură. Ele se obțin prin amestecul unei culori cu alta în cantități diferite.

- 6 Alege trei cântece învățate la orele anterioare și propune-le nuanțe potrivite conținutului și melodiei acestora.

RECOMANDARE

- Mergi la cinema sau caută pe internet și vizionează filmele animate muzicale din seria Disney – *Fantasia*. Recunoști diferențele de nuanțe?

Legătura dintre strofă și refren

Pentru că o îndrăgește pe învățătoarea ei, Mara a învățat cu plăcere cântecul „Învățătoarea”. Învăță-l și tu!

Învățătoarea

Muzica și versurile: Mirela Rizea Marinescu

1. Ci - ne în cla - să vi - ne, pri - veș - te cald spre ti - ne și - n - cet te - n - deam - nă să ci - tești?
 2. Ci - ne cu o po - va - ță dru - mul cel bun te - n - va - ță? Ci - ne te - n - dreap - tă când gre - sești?

Ci - ne să scrii te - n - va - ță, c - o vor - bă te răs - fa - ță, pe cap te mân - gă - ie u - șor?
 Ci - ne din - tr - o mi - ra - re ră - sa - re o - n - tre - ba - re și - ți dă răs - puns de nu - l gă - sești?

Ci - ne po - vești, o mi - e, pe di - na - fa - ră ști - e, ci - ne te - n - va - ță să pic - tezi?
 Ci - ne te - n - cu - ra - jea - ză, ca - ie - tu - ți co - rec - tea - ză și te - me - ți dă să e - xer - sezi?

Ci - ne la geo - gra - fi - e munți, con - ti - nen - te ști - e? E - n - vă - ță - toa - rea ce - o iu - bești.
 Ci - ne cu o pri - vi - re trans - mi - te mul - ți - mi - re, co - pil is - teț da - că tu ești?

Refren

1.2. În - vă - ță - toa - rea es - te o ză - nă din po - ves - te, chiar și bu - ni - cii - și a - min - tesc.

Când ei e - rau la școa - lă, a lor în - vă - ță - toa - re a - vea su - ră - sul ce - l iu - besc.

- Cui îi este dedicat cântecul de mai sus?
- Prin muzică se povestesc întâmplări, se transmit mesaje. Tu ce mesaj ai pentru învățătoarea ta?
- Cântă fragmentul care se repetă în cântecul „Învățătoarea”. De câte ori l-ai cântat?

REȚINE!

- Majoritatea cântecelor sunt compuse din două părți: **strofă** și **refren**.
- **Strofa** este alcătuită din mai multe rânduri melodice, iar **refrenul** reprezintă partea de la finalul fiecărei strofe în care se repetă atât melodia, cât și textul. Textul transmite un mesaj și este în strânsă legătură cu melodia care poate fi veselă, tristă sau solemnă.

MISIUNE MUZICALĂ

- ★ 1 Interpretează alături de colegii tăi piesa muzicală „Bondarul”, însoțind cântarea voastră de o chitară de jucărie. Ciupiți coarda chitarei la refren.

Bondarul

- după auz -

Muzica și versurile: Grigore Teodosiu

1. Măi, bon - da - re, bon - dă - rici, Ce-ai că - tat la noi a - ici?
 2. Cu-n bon - dar să nu glu - mești Și de el să te fe - rești.
 3. Da - că nu te vei fe - ri, Cu a - cul te va ră - ni.

Refren

1.2.3. Bâz, bâz, bâz, bon - da - re, bâz! Bâz, bâz, bâz, bon - da - re, bâz!

- Câte strofe are cântecul „Bondarul”? Cum este alintat bondarul? Tu ai vreun nume de alint?

2 Joc – Bondarul

Lucrează în grup. Alături de colegii tăi, prindeți-vă de mâini și formați un cerc. În mijlocul cercului, va sta un copil care va fi bondarul. În timp ce interpretați strofele cântecului de mai sus, vă învârtiți în jurul bondarului. La refren, stați pe loc, vă desprindeți de mâini și le duceți în față întinse, cu palmele în sus.

- 3 Scrie câte strofe au următoarele cântece învățate până acum: *A-nceput petrecerea*, *Glusul instrumentelor*, *Jocul ploii*, *Ecolul*.

- Transcrie refrenul pentru fiecare dintre cele patru piese muzicale.

AUDIAZĂ!

- *Humoreska* de Antonio Dvorak
- *Scene pentru copii* de Robert Schumann

Recapitulare

- ★ 1 Interpretează cântecul „Barza” fiind atent la nuanța muzicală.

Barza

1. La cu - mă - tra, sus pe ca - să, Vi - ne bar - za ju - pâ - nea - să
 2. Bar - ză, bar - ză, ce-ai în gu - șe? Zar - ză - re și cor - co - du - șe.
 3. Bar - za pu - ii își îm - pa - că, A - poi hai - nă no - uă - m - bra - că,

Și s - a - șa - ză - n - tr - un pi - cior Și din cioc ba - te de zor: Ti - ca, tac,
 Bar - ză, bar - ză, ce-ai în cioc? O frip - tu - ră de bo - boc, Ti - ca, tac,
 Șor - țul alb de bo - ran - gic, Ciz - me ro - șii și i - lic, Ti - ca, tac,

1. ti - ca, tac, Co - pi - la - șii buni îmi plac. buni îmi plac.
 ti - ca, tac, Pu - i - lor de prânz le fac. prânz le fac.
 ti - ca, tac, Și por - neș - te că - tre lac. că - tre lac.

- Citește notele din cântecul de mai sus. Ce notă muzicală lipsește din cele pe care le cunoști?

- ★ 2 Ce nuanțe întâlnești în cântecul de mai jos? Interpretează-l ținând cont de acestea.

Glusul florilor

Repejor

Muzica: Tudor Vasilache

1. Sunt mi - cuț și fru - mu - șel Și mă chea - mă ghi - o - cel.
 2. Ma - ma mea e pri - mă - va - ra Și mă chea - mă lă - cră - mioa - ra.
 3. Al meu nu - me - i bu - su - ioc, Eu îm - part la toți no - roc.
 4. Sunt cel mai fru - mos din lu - me! Tran - da - fir e al meu nu - me.

Eu a - lung iar - na din ța - ră Și - a - duc dul - cea pri - mă - va - ră.
 Sunt so - ra lui ghi - o - cel Și - s - mai mi - că de - cât el.
 Răs - pân - desc par - fu - mul meu, Pâ - na sus, de - par - te - n hău.
 Stră - lu - cesc în vie cu - lori, Sunt mai ma - re pes - te flori.

- Câte strofe are cântecul pe care tocmai l-ai interpretat?

- 3 Recunoaște partea de refren din piesa muzicală de mai jos. Îți amintești care sunt caracteristicile acestuia? Interpretează alături de colegii tăi cântecul „Cocoșelul”, respectând nuanța indicată.

★

Cocoșelul

Muzica și versurile: Ana Motora - Ionescu

Repede

1. Cântă co - co - șe - lul dis de di - mi - nea - ță, Scoa - lă - te co - pi - le,
2. Co - co - șe - lul nos - tru stri - gă - n gu - ra ma - re, Pen - tru școa - lă es - te

Refren

spa - lă - te pe fa - ță. 1.2. Cu - cu - ri - gu, cu - cu - ri - gu!

tim - pul de ple - ca - re.

- Citește notele muzicale din cântecul de mai sus. Câte ai recunoscut? Pe care dintre ele?

4 **Joc** – *Locul meu pe portativ*

Lucrează în grup. Pe parchetul clasei, așezați portativul pe care l-ați realizat în cadrul orei de muzică și mișcare.

La semnalul profesorului, fiecare elev trebuie să își găsească loc pe portativ: fie pe liniile acestuia, fie pe spații.

Apoi, imaginează-ți că ești o notă muzicală și așază-te pe portativ în timp ce o intonezi.

- Ce notă muzicală ai ales să fii? De ce ai făcut această alegere? Sau poate ai ales să fii cheia SOL?
- Scrie câteva rânduri despre tine, în rolul unei note muzicale.

5 **Joc** – *Concursul steluțelor muzicale*

Participi la *Concursul steluțelor muzicale*. Uite ce trebuie să faci pentru un număr reușit:

Pasul 1 – Alege din cântecele învățate o piesă muzicală pe care vrei să o interpretezi. Atenție la nuanțele muzicale!

Pasul 2 – Alege o jucărie muzicală care să te acompanieze în interpretarea ta.

Pasul 3 – Nu uita să te gândești la elementele de percuție corporală pe care le vei realiza în timpul interpretării. Creează-ți propria coregrafie.

Pasul 4 – Prezintă cu bucurie momentul conceput!

- 1 Transcrie numărul fiecărei imagini și varianta corectă din cele de mai jos, în funcție de sunetele emise.

1 2 3

Timbru instrumental

Sunete din natură

Timbru vocal

- 2 Scrie enunțurile adevărate. Cântecul „Joc”:

- a) are trei strofe; b) este dedicat iernii;
c) are refren; d) este vesel.

Joc

Repede

1. Joc a - șa cum es - te ho - ra Nu-i în ța - ra
2. Cât e lu - mea, să tră - ias - că Ho - ra mân - dră,
3. De la mun - te pân' la ma - re Să în - tin - dem

Refren

ni - mă - nu - ia, 1.2.3. Doi pași î - na - in - te și doi î - na - poi,
ro - mâ - neas - că,
ho - ra ma - re,
Vezi, a - șa se joa - că ho - ra pe la noi.

- 3 Care din termenii următori sunt de nuanță:

- a) forte; b) mezzo forte;
c) piano; d) rar.

Cum te poți aprecia	1	2	3
Foarte bine	3 variante corecte	3 enunțuri adevărate	3 termeni de nuanță
Bine	2 variante corecte	2 enunțuri adevărate	2 termeni de nuanță
Suficient	1 variantă corectă	1 enunț adevărat	1 termen de nuanță

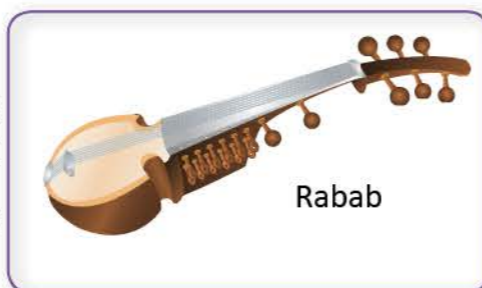
Călătorie în lumea viorii

„O masă, un scaun, un vas cu fructe și o vioară;
ce altceva îi mai trebuie unui om ca să fie fericit?”
(Albert Einstein – om de știință)

Te-ai întrebat vreodată cum a apărut vioara? De ce oare era nevoie de acest instrument în lumea muzicii? Vioara a fost creată pentru a acompania soliștii și pentru a oferi muzică de dans.

Se spune că vioara este regina instrumentelor, pentru că sunetul ei rivalizează cu vocea umană sau se mai spune că acest instrument ținut aproape de inimă este capabil să recepteze, mai bine ca oricare altul, emoțiile interpretului. Vioara este cel mai răspândit instrument muzical cu coarde și arcuș.

Povestea viorii începe cu peste cinci mii de ani în urmă, pe pământul Indiei, în Asia, unde exista un instrument muzical - „ravanastron” cu coarde și arcuș. Acest instrument muzical a pătruns mai târziu în Europa cu denumirea de „rabab”, care avea două coarde și un arcuș realizat din păr de cal.

Rabab

De-a lungul timpului, acest instrument și-a schimbat mereu forma. În anul 1500, vioara a ajuns în Italia, fiind foarte interesantă pentru lumea muzicală a timpului. Meșterii lutieri s-au întrecut în a fabrica vioară din ce în ce mai bune. Cele trei familii renumite de lutieri au fost: *Amati*, *Guarnerius* și *Stradivarius*.

Antonio Stradivarius a fost cel mai renumit lutier din Italia. El a transformat o cutie mică de lemn cu patru coarde și arcuș într-un instrument cu sunet plin și formă perfectă.

Stradivarius a dăruit omenirii vioară desăvârșite, având un secret de construcție care a rămas necunoscut până astăzi. Generații întregi s-au străduit să-i afle taina, dar nu au reușit. Se pare că Stradivarius știa să trateze lemnul din care construia vioara cu anumite uleiuri, având un meșteșug pe care nu l-a transmis nimănui.

Astăzi, vioara este un instrument des folosit atât individual, cât și în diferite formații instrumentale mai mici precum taraful sau mai mari, precum orchestra populară și simfonică.

În mâna marelui Paganini, vioara a râs și a plâns, ca și în mâna lui George Enescu, David Oistrach, Yehudi Menuhin, Ion Voicu și a altor artiști ai arcușului.

VOCABULAR

lutier = meșter care confecționează și repară instrumente muzicale cu coarde

taraf = mică formație muzicală (de lăutari) care cântă muzică populară

ȘTIAȚI CĂ...

- Vioara este cel mai mic instrument cu coarde și arcuș și emite sunetele cele mai înalte.
- Viola, violoncelul și contrabasul sunt instrumente muzicale care fac parte din familia viorii.

Vioara

O vi-oa-ră mi-că de-aș a-vea, O vi-oa-ră mi-că mi-ar plă- cea.

Toa-tă zi-ua aș cân-ta Mul-te cân-te-ce cu ea.

Di-li, di-li, dum, dum, dum, dum, dum, Di-li, di-li, dum, dum, dum, dum, dum.

Toa-tă zi-ua aș cân-ta Mul-te cân-te-ce cu ea.

- Împărțiți-vă în două grupe și interpretați cu voioșie cântecul de mai sus. Prima grupă este reprezentată de copiii care și-ar dori o vioară, a doua de copiii-vioară care cântă sunetele viorii.

AUDIAZĂ!

- *Ciocârlia* de Grigoraș Dinicu
- *Balada pentru vioară și orchestră* de Ciprian Porumbescu
- *Rapsodia română* de George Enescu

RECOMANDARE

- Caută pe internet și vizionează filmul documentar „Destinul lui George Enescu”.
Notează informațiile care ți-au plăcut.

Mini-spectacol muzical

Gama DO

Scenetă muzicală

Muzică și versuri: Mirela Rizea Marinescu

Personaje: DO, RE, MI, FA SOL, LA SI (notele muzicale)
(Personajele intră în scenă în ordinea de pe portativ și se așază pe o pânză întinsă pe scenă, reprezentând portativul, acolo unde le este locul.)

Nota DO

Eu sunt pri - ma no - tă - n ga - mă Și DO - resc de bu - nă - sea - mă Când în - ce - peți
să cân - tați. Cu mi - ne să de - bu - tați. Sunt o doam - nă a - ră - toa - să, Toți mă cred cea
mai fru - moa - să! Și - mi su - răd ad - mi - ra - tiv, Când a - par pe por - ta - tiv.

Nota RE

Pe un jilț din lemn ma - siv Stau re - tras sub por - ta - tiv, Sunt un RE - ge
mus - tă - cios, Cu su - pu - șii mei mi - los. Când ies sea - ra la plim - ba - re, Lu - na îmi ră -
sa - re - n ca - le, Ste - le - le - n cer se a - du - nă Și pe cap îmi pun cu - nu - nă.

Nota MI

Sunt o MI - că tur - tu - ri - că Și zbor de pe - o ră - mu - ri - că În co - pa - cul
por - tat - tiv Ca să cânt un tril ti - mid. De vreți să mă în - tâl - niți, Pri - ma crean - gă
să pri - viți! Sunt mi - cu - ță și aș vrea Să te - n - cânt cu vo - cea mea.

Nota FA

Sunt un FA - gu - re cu mie - re, Pen - tru urși ma - re plă - ce - re! Stri - gă - n - tru - na:
mor, mor, mor Și cu to - ții ei mă vor. Mă - n - tâl - niți pe por - ta - tiv Lân - gă Mi - ul
cel ti - mid; Îl dis - trez ne - vo - ie ma - re Și - i spun bas - me la cul - ca - re.

Nota SOL

Par un SOL - dă - țel ha - ios, Dar nu sunt de - loc fri - cos; Am o sa - bi -
e și - un scut Și îmi pla - ce să mă lupt. Stau la rând pe por - ta - tiv Lân - gă Fa - ul
gu - ra - liv. Și de - vin mo - ro - că - nos Când din fi - re eu sunt scos.

Nota LA

Sunt un LA - căt se - cre - tos, U - șa o des - chid vo - ios Pen - tru no - ta
Si, vezi bi - ne! Că ve - ci - nă e cu mi - ne. Toa - te no - te - le de - a - ici Le - aș pri - mi că
au li - pici La co - pi - ii buni, ca voi, Când pe - tre - ce - rea e - n toi.

★ Nota SI

Sunt o SI-re - nă vră-ji - tă, Spre o - cean mă-n - drept gră-bi - tă. Iu-besc a - pa
și s-a-par Pe o stân - că de la far. Eu sunt no - ta de sfâr-șit Și îți spun: Bi -
ne-ai ve - nit! Por - ta - ti - vul nu e greu, La Do te în - torci me - reu.

Cântecul gamei

Versuri adaptate

Muzica: Richard Rogers

Do e-o doam - nă mai voi - ni - că, Re, un re - ge mus - tă - cios,
Mi, o mi - că tur - tu - ri - că, Fa, un fal - nic chi - pa - ros,
Sol, sol - fe - giul nu e greu, La, la fel cân - tăm me - reu,
Si e no - ta de sfâr - șit Și la do am re - ve -
nit. Do Re Mi Fa Sol La Si Do Do Si La Sol Fa Mi Re Do.

Muzică și mișcare

978-606-8681-29-0
978-606-8681-27-6

Editura INTUITEXT

www.intuitext.ro